

REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 90.
Scrisorile nefrancate nu se
primesc.
Manuscrisurile nu se retrimite.
INSERATE
se primesc la administrațiune în
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
- în Viena: la M. Dukas Nachf.,
Nrx. Augenthaler, E. Moser,
H. Schalek, A. Oppel,
A. Oppel, Anon Oppel.
- în Budapesta: la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iuliu
Leopold (VII. Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie garmond pe o colonă 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tarifară
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

ANUL LXVII.

„GAZETA” iese în lumina
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
Nr. de Duminică 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
Nr. de Duminică 8 fr. pe an.
Se prenumără la toate ofi-
ciile poștale din țară și din
afară și la d-nu colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 80. etajiu
I.: Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dăruț în casă: Pe un an
24 cor., pe șase luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 265.

Brașov, Luni-Marti 30 Noemvrie (13 Decemvrie).

1904.

In ajunul luptei decisive.

Eră a fost mare tărăbălău în Târgu-Mureșului. S'a ținut un meeting liberal guvernamental, la care a luat parte în persoană și ministrul președinte unguresc. Tote au fost dinainte pregătite. Tisza și-a ales acest oraș de frunte săcuesc pentru a și transplanta propaganda sa și pe pământul Transilvâniei. Cu mare alai însoțit de ministrul honvedilor și de patru deși de deputați din garda sa a plecat Sâmbătă seara contele Stefan Tisza din Budapesta, spre a se prezenta în mijlocul partizanilor săi din Transilvania.

Deputațiunii număröse liberale din diferite ținuturi ardelenesti au alergat la Târgu-Mureșului ca să salute pe contele Tisza. Și Brașovul și-a dat contingentul datorit la concentrarea liberală guvernamentală din Ardel, și de aici a mers o deputațiune la Târgu-Mureșului condusă de fișpanul Dr. Szekely, mai având ca membri pe vice-fișpanul, pe deputatul Cöpony (singurul sas) și pe alți 9 Maghiari, parte funcționari din Săcele. Aceștia au putut asculta discursul ministrului-președinte asupra situațiunii cu conștiința împăcată, că gratie „tactului și înțelepciunii politice a Sașilor” s'a votat și în municipiul Brașov aprobare recă încredere guvernului actual și șefului său.

Nu scim încă ce li-o fi spus Tisza la Târgu-Mureșului Săcuilor liberali și delegaților de aceeași coloră din țară, între cari se dice au fost și aceia ai aristocrației scăpătate ardelenesci. Ceva nou, ce n'a mai spus și în alte locuri, nu le va fi putut spune. Cum-că guvernul voiesce să salveze patria și „națiunea” e lucru vechiu, ér în ce privește conflictul de față se va vedea numai după intrunirea dietei, ce și cum va fi. Și dieta se intrunesc deja mâne în a patra sesiune, a căreia început și sfârșit este încă ascuns într'un vël nepenetrabil.

Ce se va alege din motiunea Daniel votată la camera? Puté-va fi ea pusă în aplicare în fața rezistenței hotărâte a opozițiunii unite? Să întrebările, la cari vor avé să răspundă deja evenimentele ce se vor petrece dăilele următoare în camera ungară.

În tabăra opozițiunii era mare chemarea, că contele Tisza va conținea fără de veste dieta, pentru a surprinde pe adversarii săi într'o stare nepregătită. De aceea comitetul executiv a chemat de cu vreme pe toți deputații din gruparea opozițională la postul său încă de Joi seara. Dér Tisza nu numai că nu s'a folosit de apucătura de care era bănuț, ci a anunțat destul de timpuriu ziua conținării dietei și a ținut conferența clubului său cu patru zile mai curând, spuind în discursul său la ținut cu acesta ocaziune tot ce are pe inimă.

Acăsta a făcut'o ministru-președinte, dic ómenii lui, tocmai ca să verificese de cu vreme opozițiunea

cu privire la intențiunile guvernului și să-i dea timp a se gândi bine ce se facă și să întreprindă — și decă nu cumva ar fi mai preferabil să se gândescă ea, opoziția, la o modalitate de a aplană conflictul printr'o înțelegere cu guvernul, ca aceea de astă iernă, când au curs lacrimi din ochii bătrânului kossuthist Thaly. Opoziția să primescă a conțura la revisuirea regulamentului și a-o duce în implinire, ér în subimb guvernul cu majoritatea să anuleze votul dela 18 Noemvrie.

Cam în înțelesul acesta scrie unul din diarele cele mai colțate tizaiste, bătând șeua — dér de astă dată cu prea puțină speranță în vr'un rezultat și mai mult cu scopul de a sublinia pretinsa lealitate a contelui Tisza.

Situația e în adevăr mult mai complicată și mai gravă, decât ca să se mai potă repeta comedia de împăcare de astă iernă. Din contră, opoziția unită ca și disidenții partidului liberal par a nu mai avé altă țintă, decât de a mișca tóte petriile pentru ca să potă răsturna pe Stefan Tisza și a face pentru tot-deuna imposibil pe președintele camerei Perczel. Untu alt ministru-președinte ei ar acorda apoi ce s'a refusat lui Tisza.

Pregătirile de bătaie se fac acum de aprópe o lună cu mare îngrijire de ambele tabere atât în parlament, cât și prin propaganda din țară.

Cine va rămâne invingător pe teren?

Din tabăra opozițională a răsunat deja parola: „forța forță nasce!” Dér puterea fiind adă în mâinile ministrului-președinte Tisza, șansele forței sunt mai mari pe partea lui. Óre o va pune în aplicare și cum și cu ce rezultat?

Despre acăsta ne vor da deslășire ziua de mâne și cele următoare.

Brașov, 29 Noemvrie.

Germania și Rusia. Cancelarul imperiului german contele Bülow răspundând în ședința de Vineri a „Reichstag”-ului unui orator social-democrat, care a atacat Rusia, — a dis: Păstrăm față de Rusia neutralitatea cea mai deplină și mai leală. Bülow a protestat apoi contra calomniilor adresate de unele diare germane Rusiei. N'avem un tratat cu Rusia, dișe cancelarul, dér sforțările noastre trebuie să tindă a întreprinere cu Rusia raporturi amicale.

Răspundând apoi cererei socialiştilor democrați de a restringe forțele militare, contele Bülow a dis: Este în afară de orice îndoială, că pacea e dorită de tóte puterile. Tripla alianță a dat dovești, că este un instrument de pace; tot astfel este și cu alianța franco-rusă și aceleași rezultate sunt de așteptat și din partea înțelegerei franco-englése. Totuși sunt în Europa óre-cari curente, cari ar puté provoca complicațiunii rășboinice și din cauza lor Germania trebuie să rămână tare.

Deschiderea dietei Finlandese. Se serie din Helsingfors, că în 10 Decemvrie s'a deschis dieta în prezența princi-

pelui *Obolenski*, care după serviciul divin a cetit mesajul Țarului în limba rusescă, dându-se apoi cetire și în limba svedesă și finlandesă. Țarul adresându-se deputaților finlandesi, spune că prin convocarea acestei sesiuni a vrut să dea dovadă despre încrederea sa față cu poporul Finlandei. Mesagiul relevă cu regret disordinele din timpul din urmă și asasinarea guvernorului. Sciu — dice mesajul, — că poporul doresce schimbarea unor legi, șese la număr, aduse în timpul din urmă. Ei bine, acele legi sunt numai poovisorice și le voi schimba imediat ce reprezentantul meu militar imi va comunica încetarea cauzelor, cari au provocat necesitatea lor.

In ajunul redeschiderei dietei.

Mâne, Marți 13 Dec., se va deschide noua sesiune a camerei deputaților și a camerei magnaților. Lupta se va începe din nou între guvern și partidele opoziționale unite. După tóte semnele va fi o luptă mare, póte chiar decisivă. Primele ciocniri se vor da în jurul constituirei, adecă în jurul cestiunii, că după cele petrecute la 18 Noemvrie, se pot óre continua discușiunile pe baza motiunii Daniel, pe care majoritatea a primit'o, și mai pot óre Perczel și Tisza să rămână în pozițiunea în care se află adă? Cestiunea acăsta o va pune deja la constituire opoziția unită.

Contele Tisza a adunat Vineri seara în jurul său pe membrii partidului guvernamental într'o conferență, în care a ținut érași un mare discurs la situațiune. Multe a spus Tisza în acest discurs. A spus între altele, că ceea-ce s'a petrecut în seara de 18 Nov. a fost o victorie pentru el și partidul care-l susține. Decă imediat, după 18 Nov., nu și-a continuat acțiunea, a fost pentru-ca să dea timp și ocaziune partidelor și „națiunii” a se orienta asupra situațiunii. Acăsta s'a întemplat și s'a întemplat — dice Tisza — în mod favorabil pentru politica lui, care la „opiniunea publică” a întâmpinat „a-probări generale”, pe când din contră acțiunea opoziției n'a găsit decât „urechi surde”. A polemizat apoi Tisza cu Andrassy și pentru a-l combate pe acesta a usat de nisce citate dintr'un manual al profesorului de universitate Kmethy, care definesce: ce este a-se înțelegere sub *sorginte de drept*.

A spus apoi ministrul președinte, că de-ocamdată nu vré altceva, de cât să ș voteze *îndemnitatea* și să se alegă *comisiunea de 21* pentru revisuirea regulamentului, decă se póte cu concursul opoziției, decă nu se póte, atunci și fără acest concurs. Comisiunea să elaboreze cât se póte mai în grabă un nou proiect de regulament al camerei, pe care dieta să-l desbată imediat. A încheiat dicând, că lupta acăsta nu se póte sfârși de cât cu victoria „cauzei drepte”.

La acest program de acțiune al contelui Tisza, *oposiția unită* și-a dat imediat răspunsul. În conferența ținute Sâmbătă partidele din opoziție stabilind tactica de luptă, au decis că: *nu vor recunósce de legală închiderea sesiunii a treia*, nu vor alege din sinul lor membrii în nici o comisiune și în fine declară că e o *imposibilitate morală ca Perczel să mai rămână în postul de president*, fiind-că e incapabil a con-

duce presiuni și e om periculos pentru constituțiune.

Astfel, decă, o mare prăpastie s'a deschis între guvern și opozițiune. Acăsta consideră de neesistentă hotărâtea ce s'a adus la 18 Nov.; guvernul însă din contră e firm decis a clădi mai departe pe baza creată atunci. Cestiunea este acum, în ce chip va sci guvernul să trecă peste marile greutăți ce-i stau în cale?

„Alkotmány” de la 11 Decemvrie publică un fórte energie prim-articol („In préjma noului asalt”), în care dice, că Tisza trebuie nimicit. „Nu se póte permite, în interesul națiunii, al țării și al dinastiei, ca pe baza legei Daniel, Tisza să se vârsescă o nouă ilegalitate. Pentru acăsta s'a aliat partidul poporal cu tóte partidele opoziționale... Opoziția nu se va clătina, nu va ceda. Ea trebuie să răstórne pe Tisza, decă e ca țera acăsta să existe și să trăescă”.

Răspunsul Regelui Carol la adresa camerei.

Domnule președinte!
Domnilor deputați!

Din tot sufletul v' mulțumesc pentru scumpele mărturisiri de adencă simpatie, ce camera deputaților împreună cu țera întrégă mi-le arată cu prilejul perdelei prea iubitului meu frate. Ele sunt o dulce mângăere la durerea mea.

O altă mânăire tot atât de mare pentru mine este lipsa ce bântue o parte din populația noastră rurală.

Măsurile de ușurare, ce v'ați hotărât a le lua în înțelegere cu guvernul meu, nu-mi lasă nici o îndoială, că cu ajutorul bunăvoinei tuturor, aceste suferințe vor puté fi alinate.

Seceta din acest an ne dovedesce cu prisosință, că de justificate sunt regulile de prevedere și prudentă ce ați aplicat la alcătuirea bugetelor, căci astfel numai, finanțele și creditul statului au puté rămâné neatinsse. Țera nu va uita aceste însemnate îmbunătățiri aduse gospodăriei noastre de stat în acăsta legislatură. ér efectele lor binefăcătoare vor fi cea mai frumoasă rășplată a patrioticeii dv. munci.

Cu o vie satisfacție ved, că camera deputaților va da guvernului meu întregul ei sprijin întru întărirea armatei și întru aședarea sistemului nostru economic, potrivit cerințelor și trebuințelor țerei, asigurând astfel acestor două elemente precumpănitoare ale puterii noastre o dezvoltare neîntreruptă.

În numele meu, al reginei și al familiei mele, v' mulțumesc din inimă pentru sentimentele de dragoste și credință ce mi-le reînóți așa de călduros din partea camerei deputaților.

Crisă parlamentară în Austria.

În comisiunea bugetară a parlamentului austriac s'a întâmplat Vineri un lucru surprindător.

Comisiunea discutând legea pentru crearea unui fond de rezervă, a admis cererea guvernului de a-se acorda o sumă de 15½ milioane coróne în acest scop. Comisiunea a respins însă cu 29 contra 14 voturi cererea guvernului de a fi autorizat să emită un împrumut de 69 milioane co-

rône, spre a-se restitui blocului caselor de stat sumele date ca avans în anii precedenți ca fond de ajutor în anii răi, refuzând a acorda mai mult de 15 mil. cor. în acest scop. Față de acest vot al comisiunii bugetare ministrul președinte Koerber a declarat, că dat fiind votul comisiunii, va lua imediat decisiunile pe care le crede de cuviință.

Afară de reprezentanții clubului polon, ai marilor proprietari constituționali și ai centrului catolic, — reprezentanții tuturor celorlalte partide au votat *contra guvernului*.

În urma acestui vot foia oficială a publicat amânarea „Reichsrath“-ului.

Între împrejurări normale și conform usului parlamentar, cabinetul Koerber ar fi trebuit să tragă consecvențele și să-și dea demisiunea, — dér acesta nu s'a întâmplat, Koerber, ca și colegul său Tisza, a dovedit, că știe și el cum să-și ajute în astfel de situațiuni. Având în buzunar rescriptul de închidere și amânare a sesiunii parlamentare, a declarat imediat după ședința comisiunii, că guvernul va merge mai departe pe calea de până acum.

După scirile mai nouă din Viena, nu pôte fi actualmente vorba nici despre demisiunea guvernului, nici despre dizolvarea „Reichsrath“-ului. Se crede, că Koerber va mai face o ultimă încercare spre a aduce parlamentul în situația de a lucra, ér decât nici acestă nu va succede, va urma dizolvarea „Reichsrath“-ului. Koerber nu disolvă parlamentul acum, fiindcă Austriei vrâu să vadă mai întâiu ce se va întâmpla în Ungaria.

Partidele germane se vor ocupa în decursul acestei săptămâni cu situațiunea creată prin amânarea parlamentului. Comitetul executiv al partidului Cehilor s'a întrunit ieri la Praga, ca să ia o decisiune.

Congresul studenților maghiari catolici.

Budapesta 10 Dec. n. c.

(Coresp. part. a „Gaz. Trans.“)

În 7 și 8 Decembrie cu ocaziunea jubileului de 50 ani a promulgării dogmei „Imaculata concepțiune“, studenții maghiari catolici pentru prima-ori au ținut un congres regnicolar, la care afară de teologii latine și gr. cat. rusești de Munkács și Eperjes, au fost reprezentate cele 2 universități, precum și academiile juridice prin mai mulți delegați.

Ținta acestui congres a fost manifestarea nisuiței studenților maghiari catolici de a îmbrățișa principiile catolice și a se pune sub ocrotirea bisericești, ca astfel feriti fiind de ideile materialiste și raționaliste, ce se propagă de pe catedrele universităților și academiilor maghiare, să nu cadă jertfă ireligiozității și imoralității.

Dér în loc să-și fi văduț de lucru, tinerii studenți între altele au deschis o dispută vehementă asupra *cesiunii naționalităților din stinul tinerimei academice, veți bine exclusiv la adresa studenților români*. Feriți ai Dómine să rămână ei mai pe jos, ca jidovașii de toate speciile. Cum va fi salvată patria, de nu o vor salva studenții maghiari adunați într'un congres catolic? Trebuie să se mire omul de imperțința cu care acești pigmei cutéză a abusa de numele „catolic“. Cel ce nu știe, că acești tineri se numesc catolici, ar cugeta că are de lucru cu o adunătură, căreia că nu-i e nimic sânt. În orbia lor ei calcă în picioare chiar și cele mai sante simțăminte, cele mai elementare drepturi naturale ale noastre. Sărmanii, nu vęd prăpastia, care îi amenință cu perire, de nu se vor trezi la timp din grandomania șovinistă, de care se lasă mânați mecanic. „Atât te'ntinde, că 'ți-e totul.“ Să nu pățescă, ca brósca lui Aesop!

Primul, care a slevat cesiunea, a fost un delegat din Cluși. Constată, că studenții români de acolo nu numai că fac separatism complet, dér se folosesc de totă ocaziunea pentru a pune pedeci activității studenților maghiari, ér în general tinerimea română lucrăză contra statului atât în țără, cât și în străinătate. Face propunerea, să-și eșprime congresul scandalizarea sa asupra acestui procedeu al studenților români.

În vânt a vorbit tinerul Gyárfás Elemér, când li-a declarat, că de o parte politica n'are loc în cadrul unui congres catolic, ér de altă parte, că tinerimea plină de pasiuni, mult simțesece, dér puțin se cugetă, și că această tinerime e mai puțin chemată a judeca o chestiune atât de complicată și grea.

Un delegat din Oradea-mare spune, că și pe la ei tot așa's Români, ca în Cluși, nici unul nu apare la vre-o petrecere, ori convenire socială aranjată de studenții maghiari, ba mai mult *Români cutéză a vorbi românește încă și între păreții academiei*. Lui nu-i e destul propunerea clușianului, ci face propunere, ca congresul să se adreseze către ministrul de culte, ca să interdică vorbirea ori-cărei limbă streine (?) în interiorul școlilor maghiare. Acestă propunere o primesc și pestanul Kerékgyártó, pentru-că — declară — studenții români, cari ascultă științele maghiare (?) în școli maghiare, așa dicând în centrul țării, imediat după prelegeri vorbesc în limba valahă.

Acum să ridică prefectul seminariului central, Dr. Glattfelder, președintele de onóre al congresului. Spune, că în principiu și el e de acord cu antevorbitorii, însă în modul de procedere se abate. Rógă pe studentul din Oradea să-și retragă propunerea, pentru-că pe el, când era încă teolog în s. central, l'a făcut atent rectorul

de atunci, că „cu trîmbița nu se prind iepuri.“ Și el a crescut patru ani între astfel de împrejurări, ca juristul orădan, și el tot în astfel de mod voia să conducă pe clericii români în cercul literar. „Magyar Egyházirodalmi Iskola“, însă de când cu sfatul rectorului său, și-a schimbat tactica.

Orădanul Péterffy după cuvintele „pe cari Dr-ul Glattfelder „a avut onóre a i-le spune“ (ilaritate), își retrace propunerea; declară însă, că decât altcum nu se pot aduce studenții români la simțăminte mai plăcute pentru el, ei, orădanii, vor sdrobi (öszetporjuk) pe acești renitenți, pentru-că la din contră „nu vor trece 50 de ani, și Ungaria nu mai există.“

Mare a fost consternarea între tinerii șovinisti, când un student din Pojun spuse, că și la ei, în celălalt colț al țării, fac Români separatism și formeză societate. El propune, că cu forța să li se impună studenților români vorbirea limbii maghiare. Spune marele „patriot“: „suntem noi Maghiarii mai mulți la număr, vom puțin presiona, decât e de lipsă, chiar cu forța să nu mai vorbescă limbă valahă.“

Nu voesc să comentez cele espuse, ci las să judece tot omul cu minte sănătoasă. „Nu cade mărul departe de pom.“ Dór și ei au eșit din acea societate, care asemenea e bătă de șovinism!

Acum pot dormi mai liniștit tinerii eroi, după-ce au dat espresione nobilelor lor simțăminte șoviniște.

Deșteptarea însă să nu fie odată prea amară. *Universitarul.*

Răsboiul ruso-japoneș.

Asediarea Port-Arthurului.

După informațiunile agenției „Reuter“, nu se mai observă vre-o activitate pronunțată din partea Rușilor la Vest și la partea sudică a portului. E foarte probabil, că Japoneseii, continuând asediul, nu vor mai încerca pierderi, ca în ultimele timpuri. Ei nu vor mai da asalturile furioase de mai înainte, socotind că vor ocupa fortăreța mai mult prin fôme, decât printr'un asalt final. Părerea acesta o confirmă și ambasadorul japoneș din Londra, care a șis, că scopul principal al asediului Port-Arthurului a fost de a face imposibil, ca portul orașului să devină o basă de operațiune a flotelor rusești. Scopul acesta pare a fi fost ajuns, și astfel și Togo va puté să-și îndrepteze atențiunea spre alte probleme.

După o altă scire mai nouă, trupele rusești de la Port-Arthur, afară de garnisonă, s'ar fi retras în fortul Liaotesan.

Contrar acestor sciri, „Daily Mail“ află din Tokio, că asediarea Port-Arthurului a început din nou cu o vigóre teribilă. Japoneseii au ajuns la prima rețea

de sirme, dér Rușii ascunși în tranșee îi fulgerară cu granate, așa că Japoneseii au trebuit să-și încetinescă înaintarea. Totuși după asalturi desperate și repetite, Japoneseii trecură peste primele tranșee. Urmă atunci o luptă turbată cu baioneta. După apusul sórelui Japoneseii împrașciară prin șanțuri somoiege imbibate cu petrol și le deteră foc. Urmă un incendiu colosal, care împiedecă pe Ruși de a respinge pe Japonesei. În timpul acesta se pregătiră alte asalturi.

Sórtea vaselor rusești.

Din Tokio se anunță oficial: În urma bombardării de la 9 Decembrie s'a aprins vasul rusec „Bayan“, apoi s'a răsturnat pe-o parte și s'a scufundat aproape de tot. Vasule „Retvizan“ și „Pollava“ stau sub apă până la turnuri. „Pallada“ și „Pobjeda“ s'au răsturnat pe-o parte. Și „Perezvjet“ stă adânc cufundat în apă, ca și „Giliak“. Vasul „Sebastopol“ a părăsit la răsăritul sórelui locul său de ancorare și a eșit în portul estern, probabil, ca să se refugieze dinaintea pușcăturilor.

In Mancuria.

Kuropatkin telegrafieză cu data de 9 Decembrie despre ciocniri de avantposturi în cari Japoneseii au fost respinși la mai multe puncte.

Despre încăerări de avantposturi se telegrafieză și de la cartierul general japoneș, spunându-se contrarul de ceea-ce spun Rușii, anume că în toate aceste mici încăerări Rușii au fost respinși.

Vas japoneș cufundat.

Crucișătorul japoneș „Sayen“ dând peste o mină rusescă în fața Port-Arthurului, s'a scufundat. S'au înecat 38 de ómeni, printre cari și comandantul vasului Tayama.

Armata subterană japoneșă.

În urma descrierilor făcute de Englesi despre armața japoneșă de la Saho, acesta pôte fi numită „armata subterană“. Un corespondent scrie următoarele:

Conducătorii armatei japoneșe au înaintea lor gréua problemă de a îngriji de quartire de iarnă pentru un quart de milion de soldați. Nu e posibil însă de a îngriji decât de a patra parte din acest număr. Temperatura cade acum nóptea tot-déuna la 20 grade sub zero, și când e vânt, rămânerea pe câmp liber are ca urmare necesară mórtea.

Autoritățile militare japoneșe credeau, că Mukdenul va fi pe la jumătatea lunii Octomvrie în mâinile lor, din care cauză nu au îngrijit de colibe potrivite pentru soldați. Corturile pe cari le duce infanteria japoneșă cu sine, nu oferă o apărare contra gerului. Colibe de zăpadă nu se pot face din pricină că în timpul gerurilor mari n'a căduț zăpadă mare. Soldatul

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Subiect de dramă.

De Francis Coppée.

Domnii se retraseră în salonul de fumat. Pereira, cunoscutul director de teatru cu gulerul său alb și țapăn ca marmora și cu cravata sa deschisă stătea înaintea căminului, ținând în mână un păhărel de curaçao.

Acțiunea domnilor, acțiunea este lucru principal. O dramă numai așa are rost, decât conținutul i-se pôte povesti în cinci minute. Când vr'un autor mă vizitează pe timpul dejunului, ca să se întrețină cu mine asupra dramei sale, înainte de a începe, îi pun întrebarea: „Credți, că-mi poți expune resumatul până ce eu voi mâncă acest ou môle?“ — Dacă autorul nu pôte să-mi răspundă afirmativ, drama nu face o para chióră.

Pereira își beu paharul de curaçao.

Maurice, atașatul, ședea cufundat într'un jilț. „Eu nu sunt autor dramatic — începù el — însă decât vrâi, îți voi spune o poveste din care un pricepător

ar puté să facă o dramă. Totuși mi-se pare că timpul până ce ai puté mâncă un ou môle este prea scurt.“

„Fie. Îți acordez timpul unui scrob (papară)“, răspuse directorul rîdând. S'au-dim!“

„Bine. Istoria, ce vi-o povestesc s'a întâmplat pe timpul când eram atașat în Viena. Și în toate salónele a fost comentată. Era pe atunci în Viena un doctor renumit, care se ocupa cu deosebire de maladiile cardiace. Fiindcă istoria a avut un sfârșit tragic am să schimb numele. Doctorul se chema Armand. Era de vr'o patrudecif de ani și avea o clientelă estinsă. Om frumos, trăsături regulate, barba blondă. Tip austriac, însă de un flegmatism american, cu ochi albaștri de oțel, ale căror priviri te puneau pe gânduri.

Doctorul fu chemat într'o di la o familie rusescă, care trăia în Viena. Să șicem, că se numia Skebelov. În familie era o fată, la care doctorul descoperi începutul unei bóle fatale de inimă. Adevérat, că doctorul Armand s'a cam fisticit când a trebuit să examineze pe domnișóra Mașa. Nu e lucru ușor să-ți pui urechea la peptul unei fete frumoșe de 19 ani și să-ți

percutezi inima, par'că ai vré să întrebi: „E permisă intrarea?“...

Familia Skebelov, deși era primită în societate, totuși era cam suspectă. Locuia la hotel. Își dădeau aere. Domnul Skebelov avea o mulțime de decorații, diamantele dómnei însă se șvonia că nu sunt veritabile. În sfârșit par'că nu era lucru curat. Doctorul totuși s'a aprins de dragoste și peste trei luni luă pe Mașa de soție. Familia Skebelov a dispărut din Viena.

Tînăra, păreche era foarte interesantă. Doctorul iubea pe Mașa nu numai ca pe soție, ci și ca pe pacientă. O iubea și o căuta. Era un mic roman, care preocupa lumea. Mașa își redobândi sănătatea și începù să frecventeze societatea. Bóla ei de inimă se îndreptă în așa măsură, în cât doctorul îi permitea din când în când să danseze câte un tur de vals.

Căpitanul Blasewitz era tot-déuna cel dintâiu notat în carnetul ordinei de dans și o strîngea cu fragedime pe dansătoare la peptul său. Blasewitz era om frumos. Șciți istoria veche despre Marte și Venerea...

— Bine — șise Pereira — vedem,

că se încurcă ițele. Figurile au intrat în acțiune. Înainte! spre catastrofă, cum se șice la teatru.

— Într'o di — urmă atașatul — doctorul dădu peste nisce scrisori... și a iscudit un plan de răsburare. O răsburare din acelea, cari rămân vecinic nedescoperite...

— Și cum s'a descoperit totuși?

— Așa că mai târziu a descoperit'ó însuși Armand!...

— Acțiunea! Maurice, acțiunea! șise Pereira.

— Dacă mă tot întrerupeți, nu mai urmez, răspuse atașatul.

— Nu te sborși așa curând, răspuse Pereira. Noi vrem să-ți fim numai în ajutor, ca să nu fii silit a-ți termina propozițiile Acesta-i adevératul stil de scenă. Uite la Scribe! Sardou... Nu pot să repet în deajuns tinerilor autori să nu întrebuințeze un stil încărcat!... Cunosc piese, cari au căduț din cauza unui atribut. N'aveți ideie ce efect pôte produce un singur adjectiv!... Va să șică ai ajuns până acolo, că bărbatul a iscudit un plan de răsburare, pe care numai un specialist îl pôte executa.

japonez, care nu e perplex când e vorba de găsit mijloace, a încercat multe pentru a se apăra de morțe prin degerare.

Există acolo o plantă uriașă „Kiaoliang“, care uscată, servește ca pătură de culcat și de acoperit. Această plantă e înaltă de 12—18 picioare și e tare; e în- trebuințată pentru a face corturi în formă de clopote, ale căror părți esteriore acoperite cu tot ce cade la îndemână, sunt pentru a împedea vântul și frigul de a pătrunde înrînsule. Un covor de paie de hrîșcă se întinde în cort ca pat.

Aceste corturi au fost foarte folosite la începutul iernii, d-er acum nu mai ajung. Soldații au luat refugiu la locuințe subterane în dealuri. Trupele au săpat în scoborișele dealurilor pivnițe încăpătoare pentru câte șese omeni. Intrarea e acoperită cu pături și ventilația e redusă la minimumul posibil. Soldații dorm aci unul lângă altul, d-er sănătatea lor nu suferă de această, starea sănătății fiind esecelentă în trupele japoneze. În locul cărnii, pe care trupele o primiau până acum și care era foarte afumată și sărată, trupele primesc acum carne mai bună, deorece medicii au declarat, că pastrama sărată produce o mare sete, soldații b-nd apoi apă, capătă b-ola „berî-berî“. Orez, ridichi, orez și pastramă formeză alimentele principale. Dimin-țea soldații capătă ridichi sărate și orez, la ameați pește sărat, legume și orez, s-era pastramă, ridichi și orez.

SCIRILE DILEI.

— 29 Noemvrie v.

Conflict anglo-turc. Sultanul refuză să sancționeze convenția cu Anglia asupra hinterlandului Adenului. Anglia amenință cu demonstrație. Flota din marea Roșie este gonită de către trupele turcesci din punctele făgăduite Englesilor.

Noul cabinet s-erbesc a fost compus astfel: *Pasicî*, președinte și externele; *Proticî*, internele; *Patșu*, finanțe; *Putnik*, r-șboiul; *Radovanovicî*, comerțul; *Velimirovicî*, lucrările publice; *Andra Nicolici*, instrucția publică și ad-interim la justiție.

Duelul Jaurès-Déroulède, despre care am amintit deja a dat privilegiu locuitorilor din comuna Hendage să facă ovațiuni marelui patriot exilat. Déroulède a împărțit printre muncitorii, cari îl aclamau țigări, -er preutul din localitate a predat 500 franci, spre a-i împărți între s-eraoi. Domniș-ora Lapeyre, fiica proprietarului, pe a cărui moșie a avut loc duelul l'a surprins pe Déroulède cu un buchet de flori. „Predați patriei din care am fost isgonit pe timp de 10 ani salutarile mele“ a d-is Déroulède mulțimei, ce asista la plecarea lui spre S. Sebastian, -er înainte de a trece granița spaniolă a adresat o telegramă legii naționale, asigurându-o, că va răm-ene credincios purtarea st-egului național.

La înmorm-ntarea lui Syveton a luat parte o companie de infanterie, cu

st-eg. Afară de acesta, mai era și st-egul ligei „Patrie française“. Cinci deputați și scriitorul *Lemaitre* purtau panglicile mortuare. În morm-ntarea lui Syveton a fost o mare manifestație naționalistă. *Lemaitre* a pronunțat un violent discurs.

O regină doctoroasă. Se anunță din Madrid, că regina Maria Amalia a Portugaliei se pregătește a da examen de doctor în medicină, pentru a av- diploma.

Atentat anarchist pl-uit contra regelui Italiei. În urma unei scrisori anonime, ce a primit-o fostul ministru de justiție *Cocco-Artu*, s-au luat m-șuri severe pentru supraveghierea anarhiștilor. Scrișoarea anonimă comunică deciziunea anarhiștilor din *Patterson*, care a însărcinat pe doi camaradi cu asasinarea regelui *Victor Emanuel*. Se știe, că și asasinul lui *Umberto* tot din *Patterson* a fost trimis.

Al doilea concert Elvira Revere. Publicul Brașovean a devenit cam sceptic față cu artistele, a căror reputație nu este bine stabilită prin succese strălucite prin capitalele Apusului. Scepticismul acesta ar păre justificat mai ales consider-nd faptul, că adesea s'a făcut reclamă unor celebrități de a doua m-ână, -er publicul a rămas desilusionat. În cazul de față cu d-șora *Elvira Revere* a fost tocmai contrarul. Prestațiunile acestei tinere și simpatice artiste au întrecut mult laudele anticipate. Concertul al doilea, ce l'a dat as-eră în sala Redutei a confirmat și mai mult părerea generală, că în genul coloraturii în anii din urmă cel puțin la Brașov nu s'a aud-it o asemenea cântăreță. Vedeam pe m-estru *Lassel* aplaud-nd din toată inima, și într-o pauză a felicitat-o, -er m-estru *G. Dima*, în apropierea căruia ședeam, întreb-nd de mine, ce d-ice: „Admirabil!“ a r-șpus d-l *Dima*. „Aud, că are de gând să m-ergă la Paris. Ce cre-đați?“ — „Cu asemenea voce și cu asemenea școlă, p-ote merge ori unde. Ea va fi admirată“. Publicul probabil din cauza timpului nefavorabil, n'a umplut decât pe jumătate sala, ceea-se e regretabil. Publicul român îns- a fost destul de bine reprezentat.—D-șora *Revere* a fost chemată telegrafic la *Belgrad*, unde va da un concert, la care va asista și regele *Petru* cu înr-ega sa curte. Tin-era artistă este italiană. Tatăl s-eu, care o însoțește, este originar din *Mantova*, el a cântat doi ani rom-nesce și 28 ani la opera din *Buda-pesta* de unde are și pensie. — g.

Afacerea Rom-nilor din R-șnov. Ni-se scrie: Ađi dimi-țea m'am întilnit cu un Român frunțaș din R-șnov, membru în reprezentanța comunală.

— „Ei ce mai e nou pe la R-șnov?“

— „Bine, pace!“

— „Și cu alegerile?“...

— „Așteptăm să se publice un nou termin, ca să ne eluțăm drepturile pe cale legală!“

— „Da par-că cetisem în f-ia germană din Brașov, că fisolg-ăbir-ul *Fischer* ar fi înaintat la vice-span procesul verbal în care se constat-ă alegerea lui *Bosch* ca primar?“

— „Am cetit și noi și alaltăieri s'au dus preoții noștri *Hamsea* și *Proca* la d-l

Fischer să-l interpeleze, ce este adev-erat din cele publicate, de ore-ce d-ensii fiind membrii de încredere, n'au nici o cunosc-ință despre vr'un proces verbal. După lege, de-ă se încheia un asemenea proces verbal, ar fi trebuit să li-se prezente și lor să-l isc-ălesc!“

— Ei și ce a r-șpus domnul *Fischer*?

— N'a vrut să le dea nici o deslușire, ci li-a r-șpus, că actele sunt înaintate la d-l vice-span, de la care vor afla la timpul s-eu deciziunea.

Aflăm că solg-ăbir-ul *Fischer* a declarat celor ce l'au interpelat, că cele scrise în „*Kronstädter Zeitung*“, (că adecă minoritatea ar fi rămas înd-erăt în sala de alegere și ar fi ales pe primar închei-ndu-se și proces verbal despre acest-ă), sunt adev-erate. Respectivii în urma acestui s'au dus la d-l vice-span, care le-a promis că în câteva zile va fi în poziție de a le comunica cuprinsul acestui proces-verbal.

Numai una n'o înțelegem, cum s'a putut continua actul alegerii când adunarea a fost disolvată și solg-ăbir-ul a fost cel dint-ai care a plecat din sală?

De la Academia rom-ână.

Vineri după amiađi, *Academia rom-ână* a ținut ședință publică sub președinea d-lui *I. Kalinderu*.

S'a făcut cunoscut, că s'au primit mai multe documente de moșii din partea societății *Dacia-Ram-ania*, găsite la familia *Xante*; d. *I. Bianu* a depus un testament autograf al poetului *Grigore Alexandrescu* dat-nd din *Martie 1862*.

D. Tocilescu a făc-nt cunoscut nisce observații interesante datorite numismatului *Șușu* și a anunțat, că într-o proximă ședință a Academiei va vorbi despre familia și viața lui *Mihaiu Vitezul*, -er d. *Dr. Hepites* a depus raportul asupra stărei udometrice a Rom-niei în ultimul timp.

În urmă s'a dat cuv-ntul d-lui profesor *N. Iorga* spre a face comunicare despre câteva „manuscrise și documente din ț-eră și străinătate relativ la istoria Rom-nilor“.

D. Iorga a spus, că cu ocaziunea unei călătorii făc-ntă în ț-eră și străinătate, a cules mai multe documente și manuscrite relative la istoria Rom-nilor.

Privitor la istoria noastră a continuat d. *Iorga* — sunt documente în străinătate, cari se păstrează în bibliotecă ce nu sunt accesibile ori-cui și ele pot fi numai consultate. În ț-eră îns- se găsesc multe documente importante, ce nu se păstrează cum ar trebui, și de aceea s'ar cuveni ca *Academia* să caute a întra în posesia lor.

Așa cu ocazia unei călătorii în *Făl-ticeni*, d-l *Iorga* a dat peste o carte de s-eră la d-l *Arthur Gorovei*. Cartea e de proveniență patriarhală și aparținuse patriarhului *Calinic* de *Constantinopol*. Acest patriarh s'a n-ăscut în anul 1715 într'un oraș din *Tesalia* și după-ce și-a făc-nt primele studii acolo, s'a dus la *Constantinopol*.

Ajuns protosincol în capitala Turciei, *Calinic* a fost luat de un domn român, probabil de *Costantin Mavrocordat*, și a-

dus în ț-eră. Aci mai târziu el f-u numit episcop de *Br-ila*, episcopie ce depindea de patriarhie, și după această trecu ca patriarh al *Constantinopolului*. În această demnitate îns- el nu st-ătu mult și, detronat, se retrase în *Tesalia* lângă fratele s-eu arhiepiscopul *Demetrios*, unde trăi timp de 30 de ani.

În *Tesalia* *Calinic* a notat în acești trei-deci de ani într-o carte t-ote faptele mai de s-eră petrecute, acest-ă carte este aceea despre care s'a amintit. Probabil, că el a avut o înr-egă bibliotecă, d-er s'a risipit ca at-atea altele de pe acea vreme și numai cartea ce a ajuns prin ț-eră pe la noi, adusă de vre-o rudă a lui. C-ăci trebuie să se știe, că o nep-otă a sa a fost măritată după *Mavrogheni* de aci și o alta după unul *Priscoos* tot de aci.

Cartea cuprinde însemnări făcute cu un condei de pană relativ la evenimentele de pe atunci, la afacerile ț-erei rom-nesce și la viața lui *Calinic*. După aceste însemnări s'ar put- reconstrui t-otă viața acestui patriarh, care ar put- servi chiar lumii cercetătoare r-șăritene lipsită de isv-ore sigure.

D-l *Iorga* a mai pomenit apoi de un document foarte important: testamentul în original al fostului domn *Alexandru Calimach* ce i-s'a pus la dispoziție de către un profesor din *C-mpulung* și despre care va da s-eră într-o ședință viitoare a Academiei. D-sa a încheiat spun-nd, că asemenea documente se găsesc mai pe la toți boierii rom-ni, cari au avut legături de sânge cu diferitele personalități venite pe vremuri din *Constantinopol*.

Ședința s'a ridicat la orele 2 jum.

ULTIME SCIRI.

T. Mureșului, 11 Decemvrie. La adunarea partidului liberal ținută ađi aici, *Tisza* a ținut o lungă cuvintare numind pe opoziționali demagogi și aventurier. După adunare s'au făc-nt demonstrații ostile contra lui *Tisza*.

Pojun, 11 Dec. La adunarea opoziției unite a vorbit *Kossuth* și *Apponyi*. Apoi a luat cuv-ntul socialistul *Grossman*, provoc-nd tumult, care s'a continuat și pe stradă. Adunarea s'a disolvat fără a aduce vr'o deciziune.

Roma, 11 Dec. Regele a primit pe membrii senatului și camerei, cari i-au prezentat felicitările parlamentului pentru n-ăscerea principelui. Regele a mulțumit emoționat.

Londra, 11 Decemvrie. Regele Portugaliei a plecat de aici la Paris.

În 15 Decemvrie a. c. se vor trage căștigurile a XXXVI loterii de stat c. r. pentru scopuri de binefacere civile. Planul loteriei conține 18,435 căștiguri în sumă mai mult de o jumătate milion, cu un căștig principal de 200,000 cor. Losurii a 4 cor. se p-ote căp-eta în trafic, oficii postale etc.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu**. Redactor responsabil **Traian H. Pop**.

— Așa este. Mașă nu se îndreptase cu des-șvirșire. *Armand*, care o căutase timp de doi ani, o știe ac-ăsta prea bine. Acum se pune să-și readucă nevasta în stadiul în care fusese mai înainte. El nu și-a dat pe față m-nia, ci s'a mulțumit să j-oce rolul bărbatului bănuitor. Astfel plantă în sufletul femeii adultere frica și grija descoperirii. Din scrisori el aflase patima nebună a amoroșilor și știe că chiar și în mijlocul celor mai mari pericole vor încerca să se înt-eln-ască. Supraveghierea neconținută a lui *Armand* înse-ă luă ori-ce posibilitate de a se înt-elni singuri. Agitația ac-ăsta continuă agrava b-ola tinerei femei.

— Ce ai tu, dragă Mașă? d-icea doctorul. Știința mea s'a sfirșit. Se pare că te apasă o durere tainică. Nu ești fericită cu mine?... Și într-aceea privea cu deliciu diabolic cum progres-ază b-ola. După șese luni acelese deveniră mai frecvente, bătaia inimii era mai impulsivă, simptomele erau alarmante. Ce d-ici, d-le *Pereira*? Acum nu mă mai întrerupi?

— Ba da... Acesta ar fi actul al doilea al dramei. Acum se vedem sfirșitul.

— Sfirșitul! Într-o s-eră doctorul într-ă

pe neașteptate la soția sa: „D-omnă, știu totul. *Blasewitz* este amantul d-tale“.

Mașă se făcu albă ca p-arelele, -er pe buze se arată ră viorelele vinete ale morții. „Ucide-m-ă!“ d-ise ea. *Bolnava* ajunse la gradul dorit de medic. „Nici odată nu mi-aș ridică mâna asupra unei femei“ r-șpuse *Armand*. „Complicele d-tale a ispășit adulterul. Tocmai acum viu de la duel... L'am omor-ț!“

Mașă căđu fără simțiri. Doctorul îns- mințise. Nici vorbă de duel. *Blasewitz* avea reputația de cel mai bun țințaș în *Viena*. *Armand* înghenunchi-ă lângă soția sa și îi pipăi pulsul. B-atea. În-că n'a murit. Atunci căl-ăul o ridică și o făcu să-și revin-ă în simțiri.

— Imbracă-ți haina de bal. Pune-ți diamantele și să mergem la balul ambasadei franceze, d-ise doctorul.

— Nu pot.

— Ai să te imbraci și să vii cu mine. Am divulgat ca motiv al duelului o altercație la jocul de cărți. D-ta îns- ești compromisă. Ast-ăđi lumea trebuie să te vadă la brațul meu. D-ecă nu vii, ar crede că am duelat pentru d-ta și aș fi desonorat. Imbracă-te. Așa vr-eu eu.

Biata femeie a trebuit să se execute. Nu putea să se împotrivescă omului, pe care at-nt de mult l'a ofensat. S'a îmbrăcat și a însoțit pe bărbatul s-eu la bal. Ajunși acolo, Mașă căđu istovită într'un jilț din vestibul. Doctorul cu t-ote decorațiile pe pept, stătea lângă d-nsa. De-odată se deschide ușa vestibulului și doctorul se apl-ecă la urechea nevastei, par-că ar vr- să-i spună un lucru plăcut: „N'ai murit încă de durere, miserabilo?... Uite acolo, și mori de bucurie!“

În acel moment ușierul strigă: C-ăpitanul *Blasewitz*!

Frumosul ofițer într-ă radios și, ca de obicei, ochii lui și acum căutau amanta. Abia a mai recunoscut-o. Mașă se ridică, cu pal-orea morții pe față.... Era o figură înspăim-ntătoare. Aruncă o privire șovăitoare spre amantul s-eu și duc-nd repede mâna la inimă, căđu morman la p-ământ. De ast-ă-dată a murit....

S'a produs o înv-ălmășală. Doctorul căđu v-ăiet-ndu-se pe cadavrul soției sale -er disperarea căpitanului *Blasewitz* de sigur ar fi provocat senzație, d-ecă un prieten nu l'ar fi dus de acolo. Oșpeții au ple-

cat cu toții. M-ncările au trebuit să le consume lacheii, și soția ambasadorului era foarte n-ăcăjită, căci pentru cotilion pregătise o mulțime de surprize.

Maurice se opri. În fumător era o tăcere completă. De odată se deschise ușa și st-ăp-ana casei d-ise:

— N'ați isprăvit încă cu fumatul? Damele v-ă așteptă!

Când au intrat în salonul cel mare, *Pereira* luă pe *Maurice* de braț și îi întrebă: „Ei, și cu doctorul ce s'a întimplat?“

— Cum am spus, într-o d-și se fălea singur cu isprava s-șvirșită, care de altminterea n'a putut fi urm-ărită. Cu t-ote acestea n'a putut sta în *Viena*. S'a mutat la *Varșovia*, unde repetă mereu pacienților săi: „Numai liniște, domnilor! Numai liniște!“ — D-er acum să-mi spui și d-ta, ce d-ici despre drama ac-ăsta, luată din viață?

— Imposibilă, amice, imposibilă! Criticii ar d-ice, că am imitat pe „*Iulia*“ lui *Octave Feuillet*.

— sf. —

»Romana«

este titlul broșurei, care a apărut în editura tipografiei A. Mureșianu, cu descrierea și explicarea dansului nostru de salon.

„Romana“ dans de colônă în 5 figuri. Descrișă și explicată împreună cu muzica ei, după compunerea ei originală. Cu-o introducere („în loc de prefață“), de Tunarul din Dumbrău, Popa. — Tipografia Aurel Mureșianu, Brașov 1903.

A trecut deja o jumătate de secol, de când, în epoca renașterii noastre naționale, s'a compus și înființat în Brașov „Romana“, unicul dans de colônă român. În iarna anului 1901, cu ocaziunea jubileului de 50 de ani de la fondarea Reuniunii femeilor române, s'a serbat la balul festiv ce s'a dat în Brașov cu ocaziunea acestuia și jubileu de 50 de ani al „Romanei“. La acest jubileu vre-o 20 de părechi, damele purtând costum național, au jucat „Romana“ jubilară, adică au executat acest dans în toamă după regulile și prescrierile originale, cum s'a executat înainte cu 50 de ani la primul bal al „Reuniunii“.

Autorul broșurei explică „Romana“ în strînsă legătură cu muzica ei după aceste reguli și prescrieri originale, fără abaterile și erorile, ce cu timpul s'au furișat în acest dans. (Explicarea figurilor o face alături și în limba germană.)

Meritul autorului broșurei mai sus anunțate este, că a fixat regulile originale ale „Romanei“, ca ori și unde în ținuturile și țările locuite de Români acest dans de colônă român să pôtă fi studiat și jucat cum se cade și uniform. De aceea a adăus la finea broșurei și textul frumoșei și atrăgătoare muzice a „Romanei“, explicând printru note toate mișcările dansului după tactele muzicii. Pe lângă popularitatea, de care se bucură dansul „Romana“ pretutindeni între noi, a fost tot-deuna o dorință viuă a publicului nostru de a o vedea jucându-se bine, esact și uniform. Credem, că broșura de față, care face istoricul și descrierea figurilor dansului cu multă îngrijire și acurateță, va satisface pe deplin dorinței generale.

Broșura este în quart mare, hârtie fină și tipar elegant, cu adăusul unei côle de note (muzica „Romanei“ cu explicări) și costă numai 2 cor. 50 bani (plus 5 bani porto-postal) pentru România 3 lei.

„Romana“ se pôte procura de la tipografia A. Mureșianu, Brașov.

A apărut:

I. C. Fanțu: Curs complet de corespondență comercială cu explicașă termenilor comerciali. Ediția a doua prelucrată și augmentată I-XI+322 pagini. Aceșă carte e scrisă pentru comercianții noștri, pentru funcționarii de bănci și pentru conducătorii băncilor. Conține explicașă asupra comerțului de mărfuri și de bancă, asupra polițelor, mijloacirile de plăți și conturile curente. La sfârșit are un vocabular cu peste 500 de termeni comerciali, explicașă la înțelesul tuturor. Carte folositore pentru toți, cari au afaceri comerciale și dăruveri cu băncile. Se pôte procura cu prețul de cor 3 50 dela tipografia A. Mureșianu și dela librăria Curcu din Brașov.

Dela „Tipografia A. Mureșianu“ din Brașov,

se pot procura următoarele cărți:

(La cărți: aici înșirate este a se mai adăuge și lângă portal postal arătat, încă 25 bani pentru recomandație.)

Scierii istorice.

Memorii din 1848-49 de Vas. Moldovan, fost prefect al Legiunei III în 1848-49. Prețul cor. 1 (cu posta cor. 1.10)

Viata și operile lui Andreii Mureșianu, studiu istoric-literar de Ioan Rațiu, prof. ord. la preparandia din Blășișu, Prețul 2 cor., plus porto 10 bani. Venitul curat al acestui op se va contribu la formarea unui fond pentru Internatul preparand al din Blășișu.

„Colonel David baron Urs de Margina la Solferino și Lissa“, interesanta și eminenta conferență, ce a ținut-o d-nul colonel c. și r. Francisc Rieger în reuniunile militare dela Brașov și Sibiu. Broșura conține și două portrete bine reușite ale baronului Urs, unul din anii de mai înainte, când încă era major, ér altul din timpul mai recent; mai conține și o hartă a Lissei, cum și ilustrașănea înormențului eroului nostru. Prețul 80 b. (plus 6 b. porto.)

„Pentru memoria lui Avram Iancu“, apelul dat către ministerul de interne D. Perczel prin d-l Dr. Amos Frâncu'n cauza fondului pentru monumentului Iancu. Prețul este 1 corônă. În România 2 lei plus 5 bani porto.

„Pintea Vitêzului“, tradișăni, legende și schișe istorice, de Ioan Pop-Reteganul. Cea mai completă scriere despre eroul Pintea. În ea se cuprind fôrte interesante tradișăni și istorisirii din tôte părșile, pe unde a umblat Pintea. Prețul 40 bani, plus 6 bani porto.

„Românul în sat și la ôste“. Acesta este titlul unei nouș cărșicele, ce d-l Ioan Pop Reteganul, cunoscutul și meritosul nostru scriitor popular, a dat literaturii române. Prețul 20 b., cu posta 26 b.

Lupta pentru drept de Dr. Rudolf de Ihering traducere de Teodor V. Păcășian. Prețul 2 cor. (+ 10 b. porto.)

„Țeranul român și ungar din Ardeal“, studiu psihologic popular de I. Paul. Prețul 1 cor. (+ 5 b. porto.)

„David Almășianu“, schișe biografice de Ioan Popea. Broșura acășă prezintă și multe momente de însemnătate istorică. Prețul 60 b. (cu posta 66 b.)

Cursul la bursa din Viena.

Din 11 Decemvrie n. 1904.

Table with exchange rates for various currencies and goods in Vienna, including gold, silver, and various commodities.

Cursul pieșei Brașov.

Din 12 Decemvrie n. 1904.

Table with local market rates in Brașov, including banknotes, silver, and various goods.

Anunș.

FARMACIA mea, aflătoare într'un ținut locuit curat de Români, cu vânșare anuală de 6000 cor., si bine asortată, e de vânșare.

HEGYESY ÁRPAD

5-10,1578 Kápolnok-Monostor.

CUI ÎI PLACE

o față delicată și curată, fără pistruu o piele môle și un teint trandafriu? Acela să se spele în fie-care și cu renumitul săpun medicinal

Bergmann's „Lilienmilchseife“

(Marca: 2 mineri.)

de la Bergmann & Co. in Dresden și Tetschen a/E.

Se capătă bucată cu 50 bani,

in farmaciile:

VICTOR ROTH la „Ursu“,

FR STENNER la „Leu“,

JUL. HORNING la „Arap“,

TEUTSCH & TARTLER drog.

farmacia W. LINGNER,

J. B. MIRSSELBACHER sen.

in Brașov;

in Sighișora.

Abonamente la

„Gazeta Transilvaniei“

se pot face ori și când pe timp mai îndelungat seu lunare.

Mare surprindere!

Nici când în viață o astfel de ocaziune!

5000 bucăți pentru numai fl. 1.95.

Un admirabil orologișu anker de precisiune aurit, cu mers regulat, se trage la 36 ore, 3 ani garanție, cu lanș potrivit, 1 cravată modernă de mătasă pentru bărbați, 3 batiste fine, 1 inel frumos cu imitație de piatră scumpă, 1 sipcă de chihlibar pentru țigări, 1 broș elegant pentru dame (noutate, 1 oglindă admirabilă de buzunar, 1 minunat portmoneu, 1 bricșg practic, 1 păr. de nasturi pentru manșete, 3 nasturi de pept de aur-duble cu mehanism patent, 3 obiecte de haz (pentru tiner și bătrân), 1 portofoliu fôrte folositor, 20 obiecte de corespondență și alte 400 diferite obiecte de lipsă în casă. — Tôte împreună cu orologiul, care e singur vrednic banii, costă numai fl. 1.95 cr. Se pôte procura pe lângă ramburs seu trimișând banii înainte de la

Exporthaus

A. LIBAN, Krakau nr. 77.

Pentru obiecte neconvenabile se ritrimit banii.

ABONAMENTE

LA

„Gazeta Transilvaniei.“

Prețul abonamentului este:

Table with subscription rates for different regions and durations, including Austro-Ungary, Romania, and abroad.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă:

Table with subscription rates for specific issues (Sundays) for different regions.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate postale.

Domnii cari se vor abona din nou, să binevoescă a scrie adresa lămurit și a arăta și posta ultimă.

Administrașăunea

„GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Mare ocaziune de Crăciun.

Subscrișul are onôrea a aduce la cunoșăinșă On. public, că vinde

cu preșuri de tot scășute

tôte mărfurile din Magazinul seu

precum: Stofe engleze pentru rochiile de dame negri și colorate; Bluse de stofe și mătase; Flanele, Barcheturi, Creton și Zephyre, Chifonuri Schroll, Lingerie, Pânșeturi, Perdele de dantelă, asemenea stofe engleze pentru bărbați, Cămăși, Cravate, Batiste etc. Tricots pentru dame, bărbați și copii.

Rog On. public a se conșinge în propriul interes de preșurile cele ieștine.

Cu totă știma

LUDWIG M. FENY VESSI, Strada Vămei Nr. 21.

Mare ocaziune de Crăciun.